

W. BIEGAŃSKIEGO · W. CZĘSTOCHOWIE

EX · LIBRIS · M · B · P · IM · DR ·

BIBLIOTEKA PUBLICZNA im. W. Biegańskiego w CZĘSTOCHOWIE

PRAWA REPRODUKCJI ZASTRZEŻONE

COPYRIGHT RESERVED

Goniec Częstochowski

DZIENNIK POLITYCZNY, SPOŁECZNY, EKONOMICZNY I LITERACKI.

Cena prenumeraty: miesięcznie 3 mk. 00 fen., kwartalnie 9 mk. 00 fen. w odroczeniu do domu dopłaca się 20 fenigów miesięcznie. Cena pojedynczego numeru 15 fenigów.

Ceny ogłoszeń: za wiersz pitłowy jednosłupowy na I kol. 1 mk. 50 f. złogów, na II i III kol. 65 fenigów, na IV kol. 45 fenigów. Ogłoszenia drobne po 10 fenigów za wiersz.

Redaktor lub jego zastępca przyjmuje interesantów codziennie z wyjątkiem dni świątecznych od godz. 10 — 2 po poł. Reklamów nadawanych redakcji nie wlicza.

Adres Redakcji i Administracji CZĘSTOCHOWA, ulica Piana Maryi Nr. 38. — Telefon Nr. 7.

POLSKA JAKO MONARCHJA.

Kto będzie królem polskim? — sprawa nie jest jeszcze rozstrzygnięta. Ale to już jest przesądzonem, że Polska będzie monarchją konstytucyjną, nie zaś republiką, zgodnie zresztą ze swoją całą historyczną przeszłością. W tym też duchu Komisja specjalna b. Tymczasowej Rady Stanu opracowała obecnie już wykończony projekt polskiej konstytucji. Zanim jeszcze bolszewickie doświadczenie odsłoniło nam „piękności” republiki bizantyjsko-moskiewskiej, wspartej o anarchiczny przewrót społeczny, już pogląd na ustrój państwowości Polski był w rzeczywistości uchwalony i monarchję przyjęto nawet bez żadnych rozpraw specjalnych.

Na tej podstawie buduje się państwo i urzędowe polskie instytucje, z których mamy już od roku zgórą: Królewsko-polskie sądy, a od paru tygodni poczynają się otwierać i Królewsko-polskie gimnazja. Zresztą w Radzie Regencyjnej mamy ucieleśniony symbol polskiego monarchy konstytucyjnego.

W XIX wieku częste były debaty i dyskusje nad tem, która forma rządu jest najlepsza. W dwudziestym te spory umilkły, nowsze bowiem doświadczenie wykazało niezmierną podatność monarchji do przystosowywania się do potrzeb nowoczesnego zbiorowego życia. Już kiedy Thiers znalazł, po 1830 r., genialną formę nowego monarchizmu: „le roi régné et ne gouverne pas” (król panuje, a nie rządzi), formułę, koncentrującą angielski system rządzenia, można było przepowiedzieć monarchicznemu ustrojowi długi jeszcze żywot. Monarchia stała w tym systemie ponad partjami politycznymi.

Nowy krok na drodze tej ewolucji zrobił Bismarck, wprowadzając od 1893 do 1899 r., pomimo oporu konserwatywistów i junkrów, państwo we przymusowe ubezpieczenia społeczne dla robotników. Tak oto, nowoczesna monarchia stanęła jeszcze i ponad klasami społecznymi. Republikańskie państwa: Francja i Szwajcaria dość wolno poszły po tej drodze, natomiast ruszyli po niej krokiem wyśoligowym Lloyd George, wysuwając, przez olbrzymie reformy społeczne, Anglję królewską na osłotę tych ewolucyjnych udoskonaleni ustroju socjalnego. A jeżeli opór reakcjonistów pruskich ciągle opóźnia jeszcze oddawna przez króla zapowiedzianą reformę wyborczą, to w Anglii nowa reforma, już przez króla sankcjonowana, dała prawa polityczne dwadziestu milionom mężczyzn i kobiet.

Nikt też już dziś nie powie, wyższość samych ignorantów, że monarchja hamuje rozwój demokracji, pokazało się bowiem na przykładzie Anglii, Niemiec sjednoczonych, Austrii, Belgii, Holandji, Włoch, a na-

wet Serbji i Bułgarii, że właśnie nowoczesna monarchja jest bardzo potężnym organem stopniowej a szybkiej demokratyzacji społeczeństw. To zaś do tego stopnia, iż Herkner w swojej „Kwestji Robotniczej” monarchją konstytucyjną uważa za najlepszą formę dla rozwoju reform społecznych.

Kto więc nie chce w Polsce bezwzględnej walki politycznych partii, pamiętając na to, że właśnie taka walka Czartoryskich z Potockimi spowodowała interwencję Rosji, a dalsza walka stronnictwa patryotycznego z moskalofilstwem zgubiła państwo nasze; i kto pragnie oszczędzić

krajowi naszemu srogich doświadczeń rewolucji społecznej, ten z zauszaniem powita króla na tronie polskim. Nie są te argumenty jedyne, jakich nauka o państwie dostarczyła także użyteczności rządów monarchicznych.

Międzynarodowe stosunki, które tak ułatwia instytucja stałego a dziecięcego przedstawiciela państwa, są nowym ważnym względem w tej sprawie.

Położyliśmy jednak nacisk na tamte argumenty, ponieważ są one owocem świeższych doświadczeń a nie spopularyzowały się jeszcze w kołach naszej inteligencji. D.N.

Z teatru wojny.

Komunikat niemiecki.

BERLIN. (Urzędowo). Wielka Kwatera Główna donosi dnia 27 września 1918 r.: Zachodni teren walk.

Grupa wojsk następcy tronu bawarskiego ks. Rupprechta.

W Szampanii pomiędzy wyniosłościami na zachód od Suippe a Aisne, — jak również na północny zachód od Verdun pomiędzy Argonami a Mozą, Francuzi i Amerykanie rozpoczęli wczoraj silne ataki.

Walka artyleryjska rozszerzyła się poza wyniosłości na zachód od Suippe, w kierunku zachodnim aż do Reims, przez Mozell, w kierunku wschodnim zaś do Mozelli. Tam miały miejsce tylko ataki częściowe, które odparte zostały w gwałtownych walkach.

Przy odparciu ich na wschód od Mozy odznaczają się również wojska austriacko-węgierskie.

Na głównych frontach bojowych gwałtowny ogień artyleryjski rozpoczął śwałkę piechoty. Na zachód od Aisne ruszyli Francuzi, na wschód od Argonów Amerykanie przy użyciu ciężkich wozów pancernych przeciwko naszym pozycjom.

Nasze strażnice przednie, zgodnie z rozkazem, cofnęły się, walcząc, na wskazane im linje obronne.

Pod Tahure i Ripont udało się przeciwnikowi w atakach, kontynuowanych aż do wieczora, przedostać się poza naszą przednią linię bojową aż do wyniosłości na północny zachód od Tahure i do Fontaine-on-Dormois.

Tutaj rezerwy przecięły miejscowe przetrwanie.

Nieprzyjacieli przypuszczal ze szczególną siłą ataki swoje przeciwko pozycjom naszym pomiędzy Auberville a na południowy wschód od Somme'y. Ataki te rozchwiał się przed naszymi linjami bojowymi z największymi dla przeciwnika stratami.

Na północ od Cernay rozchwiał się również kilkakrotnie aż do wieczora ponawiane ataki przeciwnika.

W Argonach odparliśmy częściowe ataki przeciwnika.

Pomiędzy Argonami nieprzyjacieli przedostali się poprzez naszą przednią linię bojową aż do Montbailville-Montfauson i aż do luku Mozy na północny wschód od Montfauson. Tu powstrzymaliśmy go rezerwy nasze.

Nieprzyjacieli zdolał więc w poszczególnych miejscach dotrzeć do naszych linii piechoty i przednich linii artylerji. Wielka francusko-amerykańska próba przerwania frontu, przedsięwzięta z szeroko zakreślonymi celami, robiła się w pierwszym dniu walki o wytrzymałość wojsk naszych. Oczekiwane są nowe walki.

Pierwszy generał kwatermistrz Ludendorff.

Wynik przed listopadem.

Biuro Wolffa donosi: Berneński „Bund” pisze o sytuacji wojennej m. in. co następuje: Marszałek Foch

wszelkimi środkami stara się osiągnąć wynik decydujący przed listopadem. Jak dotychczas nie udało mu się to, gdyż Niemcy znajdują się jeszcze w swoich stanowiskach zasadniczych, w których znajdowali się w listopadzie r. z. i z wyjątkiem wysuniętego punktu pod St. Mihiel nie oddalił ani jednego z ważnych punktów swej dawnej pozycji obronnej. Przeciwnie, posiadają oni jeszcze zdobyty przez się teren, znajdujący się przed ich stanowiskami. Foch nie może pozwolić na satamowanie swojej ofensywy lub zupełnej jej wygaśnięcie, nie stosując wszystkich możliwych środków celem przełamania niemieckich pozycji. Pozorna cisza nie powinna nas wprowadzać w błąd. Dzisiejsze stanowiska obronne niemieckie na całym froncie, aż do Sangau są niezachwiane. Za temi stanowiskami aż do Reau znajduje się cały kompleks stanowisk, megacy jednocześnie być terenem walk.

Opinia szefa bułgarskiego sztabu generalnego.

Z Sofji donoszą: Szef bułgarskiego sztabu generalnego, Burmow, zgłosił — według depeszy bułgarskiej — telegram — przedstawicielom prasy dłuższe wyjaśnienie o przebiegu operacji, zaczętych w Macedonji:

„Nieprzyjacielowi — mówił — powiodło się za cenę strat nadzwyczajnych odsunąć front bułgarski i na pewnej przestrzeni zdobyć teren. — Opuszczenie tej strefy było nakazane przez dowództwo nacelne, aby zachować armję w stanie nie osłabionej sily bojowej i trzymać ją do rozporządzenia w chwili rostrzygającej. Nasze stratae tylnie zadaty wojskom nieprzyjacielskim straty dotliwe. Inay cios wymierzył przeciwnik przeciwko naszym stanowiskom pomiędzy Wardarem a jeziorom Doiranu, gdzie zamierzal przełamać linje nasze, wzornął się w nasze linje komunikacyjne i wytworzył przez to sytuację trudną dla wojsk naszych, stojących na zachód od Wardaru. Pomimo jednak wielkiego usyloia sił, rozbiły się usiłowania nieprzyjaciela o opór 9-ej dywizji. Prze-

ciwnik poniósł straty, które można oszacować co najmniej na 8 do 9 tysięcy ludzi w zabitych i ranionych.

Nasze doskonałe położenie w tym odcinku pozwoliło nam wprawdzie wyzyskać ten świetny sukces, z tego samego jednak powodu zaniechaliśmy operacji, które mogłyby przynieść nam, co prawda, wielkie powodzenie, ale musiałyby być okupione stosunkowo znacznymi ofiarami.

„W tych dniach wielkich walk na froncie południowym—kończył generał Burmow—musi naród bułgarski zachować siłę duchową i dowieść wiary w szczęśliwy wynik rozpoczętych operacji.

Tylko ramie, trzymające miecz w mocno zacienionej dłoni, przeprowadzi pretensje i ideały narodu”.

Zapowiedź ofensywy włoskiej

Według zgodnych zapowiedzi różnych korespondentów, marszałek Foch, którego władzy podlega również front włoski, zarządził rozległe przygotowania do wielkiej ofensywy włoskiej.

Komunikaty austriackiego sztabu generalnego dni ostatnich świadczą, że front ten ruszać się poczyna. Nastają chwile poważne i ciekawe, o których „Neue Freie Presse” pisze bez upojenia, Czytamy tam:

„Włochy rozpoczynają widocznie ofensywę, po której spodziewają się odebrania nam już od roku straconego terenu. Po nadejściu posiłków amerykańskich, generał Diaz dał znak do ataku, którego oczekujemy już od dłuższego czasu i który nie zastaje nas nieprzygotowanych.

Włoskie kierownictwo armji uczyniło wszystko, aby wojsko przygotowało wspaniałe do rozstrzygającego starcia orężnego. Materjalne przygotowanie tej ofensywy, które jest za wsze naszym miernikiem sukcesów, a w którym wyłącznie należy dostrzegać przyczynę wszelkich klęsk i błędów, jest dokładne i szczegółowe. Artyleryjskie wykwirowanie wojsk włoskich nie pozostaje w tyle za naszym, zaopatrzenie w amunicję jest wprost królewskie. W ostatnich miesiącach uzbrojono piechotę specjalnie w broń maszynową; włoska kompanja rozporządza obecnie większą liczbą karabinów maszynowych, aniżeli cały pułk na poszczególny wojny. Wojskom lotniczym poświęcono szczególną uwagę; przewyższają one, w towarzystwie wojsk lotniczych francuskich, angielskich i amerykańskich, już oddawna nasz stan lotnictwa.

Przewadze lotników, która istnieje i na tak nieprzyjemne skutki dla naszych sprzymierzeńców na zachodzie, nasi lotnicy mogą przeciwstawić tylko osobistą odwagę.

Jak należy przewidywać, początek ofensywy włoskiej będzie dążył do strącenia nas na granicę państwa, aby później głównym atakiem, chronionym w ten sposób od północy, osiągnąć daleko wytknięte cele.

Nasze wojska, waloczące na froncie południowo zachodnim, oczekują ciężkie dni!”

Chwila bieżąca.

— Dnia 26 bm. odbyła się rada koronna, poczem rozeszła się pogłoska, że przez ministrów v. Hvasarok otrzymał polecenie utworzenia gabinetu koalicyjnego.

— W bież. niedzielę odbędzie się w pierwszym okręgu Berlina polskie zgromadzenie wyborcze. Przemawiać będzie poseł Korfanty.

PODZIĘKOWANIE

Wielobnemu księdzu kanonikowi Wróblewskiemu i wszystkim, którzy raczyli wziąć udział w oddaniu ostatniej posługi drogim nam zwłokom matki naszej

ś. p. Apolonji Żółtowskiej

Składa serdeczne Bóg zapłać

Rodzina.

— Na rozpoczęcie w Berlinie konferencji w sprawie polskiej rząd austriacko węgierski delegował, jako przedstawicieli swoich, posła v. Ungron'a i radcę ministerjalnego v. Boschan'a.

— Stosownie do rozporządzenia obecnego rządu, 7 listopada odbyło się ma w Rosji uroczyste obchód rocznicy rewolucyjnej.

— Komisja wojskowa francuskiej Izby deputowanych akceptowała stanowisko rządu w sprawie austriackiej noty pokojowej.

— Generał Iwanow, pozbawiony przez bolszewików stopnia generała, został zamianowany naczelnym wodzem wszechsyberyjskich armji.

— Biuro Reutersa zaznacza, iż londyńskie dzienniki wieczorowe z dn. 23 b. m. omawiają mowę kanclerza niemieckiego w sposób ironiczny.

Z WIDOWNI WYDARZEŃ.

Przed ustąpieniem hr. Hertlinga.

„Berliner Tageblatt” pisze: Frakcje zbiorą się dziś po południu na posiedzenie w celu omówienia położenia, a zwłaszcza oświadczenia kanclerza. Rokowania pomiędzy stronnikami większości będą kontynuowane. Od wyniku posiedzeń frakcyjnych i konferencji międzyfrakcyjnych zależeć będzie przyszłe stanowisko stronniactwa większości względem hr. Hertlinga. Nie jest rzeczą niemożliwą, że kanclerz na razie pozostanie jeszcze na stanowisku i że przesilenie w takim razie tylko na kilka tygodni zostanie odroczone.

„Voss. Ztg.” pisze: Fakt, że kanclerz państwa zaproponował rodzaj kompromisu, dowiódł stronniactwom większości, że hrabia Hertling z toku dotychczasowej dyskusji w Komisji Głównej nie wyciągnął logicznego wniosku, iż ustąpienie jego ułatwiłoby usunięcie dotychczasowych trudności. Nie da się ukryć, że decyzja kanclerza wywołała w łonie większości pewne zdumienie. Wobec poważania, jakiego kanclerz państwa osobicie szanuje, trudno jest, oczywiście, frakcjom większości dać mu wyraźniej niż dotąd do zrozumienia, że odroczenie ustąpienia jego jest w chwili obecnej bardzo niebezpieczne. Z uwagi jednak na to, że centrum nie zechce dotknąć w nieprzyjemny sposób działalność państwową, który wyszedł z jego szeregów, trzeba się będzie, zdaje się dziś pogodzić z faktem, że hr. Hertlingowi pozostawiony zostanie wybór dnia, w którym urząd swój złoży.

Podwyższenie racji chleba w Niemczech.

Z powodu wyższej wydajności zboża (z 15 na 17 proc.) od 1 października podwyższoną zostanie racja chlebowa do 4 funtów na głowę na tydzień. Podwyższoną również będzie racja siemniaków.

Trookki ranny.

Przeleżający drogą przez Kopenhagę polacy, zdążający z Rosji do Polski, dowodzą, iż komisarz dla spraw wojskowych Troocki został podczas dokonanego nad zamschu w ub. tygodniu ciężko ranny. — Prasa bolszewicka utrzymuje, że Troocki ocalał.

„Dobre metody rewolucji”. C. i k. Biuro Telegraficzne: Dziennik „Mir” donosi o cofnięciu dekretu w sprawie terroru masowego. W komitecie centralnym omawiano kwestję terroru, przyzem Lenin wypowiedział stanowcze życzenie powrotu do dobrych metod rewolucji.

Większość przyłączyła się do tego poglądu.

Naboje 6-tutowe.

„Biuro Wolffa donosi: Jak się dowiadujemy, rząd niemiecki wręczył poselstwu szwajcarskiemu dla przesłania rządowi Stanów Zjednoczonych Ameryki północnej notę protestującą przeciwko używaniu przez żołnierzy amerykańskich naboju 6-tutowych.

Pogromy żydów.

„Expres Korrespondenz”. Z Syberji donoszą, iż w wielu miejscowościach tamtejszych rozpoczęły się pogromy żydowskich uchodźców. Pogromy te są przeważnie aktem zemsty za rzekomo bolszewickie, gdyż pewna liczba komisarzy ludowych jest pochodzenia żydowskiego.

Order „Czerwonego sztandaru”.

Władza „sowieców” wydała dekret o ustanowieniu orderu „Czerwonego Sztandaru” jako symbolu światowej socjalistycznej rewolucji. Na orderze wyobrażony jest sztandar czerwony, przyzem układ jego nie zawsze jest jednakowy. Przy udzieleniu orderu zostaje również wręczone odnośne pismo. Order jest przyznawany za zasługi wojenne.

Marat rewolucji rosyjskiej.

Korespondent petersburski „New York Worlda” pisze do swego dziennika, że najstraszniejszą postacią w obecnym rządzie terrorystycznym Rosji jest pewien lotyzas nazwiskiem Peters. Gzłowiek ten mieszkał długo w Anglii i mówi po rosyjsku z akcentem angielskim. Obecnie Peters piastuje urząd nadzwyczajnego Komisarza do walki z przeciwrrewolucją. Peters mieszka w Kremiu, a całym jego zajęciem jest podpisywanie wyroków śmierci. Kto tylko podejrzany jest o pracę przeciwrrewolucyjną, tego rozstrzelują bez śledstwa. Peters rozporządza władzą nieograniczoną.

Francja przeciw Hiszpanji.

Na konferencji zastępców żeglugi holenderskiej w ministerjum spraw zewnętrznych omawiano nowe wrogi zarządzenia Francji w stosunku do żeglugi neutralnej.

Konferencja doszła do przekonania, że zarządzenia te wróczone są w pierwszym rzędzie przeciwko Hiszpanji.

Obchód Kościuszkowski w Londynie.

W Londynie podobnie, jak w r. z. utworzył się w b. r. komitet wykonawczy dla zorganizowania obchodu Kościuszkowskiego. Na osłonków honorowych powołani są: arcybiskup kanterberyjski, kardynał Bourne, markiz Chewo, lord Bryce, lord Gladstone, lord Burnham, lord Eversley, lord Weardale, H. H. Asquith, Winton, Churchill, W. Dickinson, Artur Henderson, Burrows, sir Georg Frampton, mr. Stephen Graham, mr. I. H. Harlev, mr. M. Irving, dr. Litwiński, prof. Robert Latta, sir Richard Lodge, mr. Majdewicz, Władysław Miodkiewicz, prof. Gilbert Murray, Bernhard Vaughan, Józef Witenberg i August Zaleski.

Obchód Kościuszkowski odbędzie się w Londynie w potowie października b. r.

Kongres w Paryżu.

Biuro Wolffa: „Petit Journal” donosi: Otracany kilkakrotnie kongres narodowosociowy zbierze się ostatecznie 15 października w Paryżu. Przybrał on nową nazwę: „Kongresu skoalizowanych narodów Europy środkowej”.

Uczestniczą w nim czecho-słowacy, stowianie południowi, rumuni i polacy.

nie mogłem z wami tęcić wroga,
 Ni dzielić trud i żal;
 Gdzieś tam, gdzie droga,
 Choć przy was dach był mój.
 Nie mogłem również iść w Karpaty,
 Ni w Beszarbski kraj,
 Choć serce biegło w dalsze światy
 Z wami setki stały w szeregu.
 Radości wasze mię cieszyły,
 Wasz smutek moim był.
 Lub szłaś wierzając tętna biły,
 Lub szłaś wierzając w dalsze światy.
 I zazdrość waszych przygód, sławy,
 Płoszyła z powiek sen,
 A kiedyż zasnął — obraz krynawy
 Bojowych śniłem scen.

Gdy myślą sięgnę w czasy owe,
 Zazdrościsz, lecz nie wam,
 A tym, co przy was swoją głowę
 U Karpat dali bram.

Nie w każdym, bowiem, mogą nerwie
 Jednak pulsy bić
 I lepiej jeśli wpiersi was przerwie
 Wrażliwsza zycia nic!

A — or.

**Panu Józefowi Sיעińskiemu
 red. i wyd. „Głosu Ludu”
 w Częstochowie.**

Nad moralizatorskim wystąpieniem p. Sיעińskiego („Głos Ludu” nr. 39) pod adresem wydawców pism codziennych w Częstochowie można by było przejść do porządku dziennego, gdyby p. red. „Głosu Ludu” poza specyficznym — raznodzielnym tonem dla swych ludowych czytelników nie lubiał zawadzać czasami i o mieszkańcach naszego grodu. Lubi on im od czasu do czasu pogrozić i błysnąć własnym morałem, czy to mając na uwadze życie rodzinne, społeczne, albo też nieczyste afery handlowo-przemysłowe.

Ale p. Sיעiński, jako że nie z jednego pieca chleb jadał, robi to anonimowo a groźnie, i każdy, kto taki moralizatorczy, wie, co o nim sądzić. Tym razem p. redaktor wybrał się z morałem do ludzi swego zawodu, gromiąc ich imiennie a sprawiedliwie, bo jednakowo, i do miłości bratniej zachęcając.

Co p. Sיעiński w sprawozdaniu z sądu, zamieszczonym w „Głosie Czest.” znalazł obrażającego pióra polskie? Zna on przecież tę sprawę bardzo dobrze i wie, kto tę aferę przeciw mnie i memu wydawnictwu urządził.

Gdyby „Gazeta Częstochowska” listu od naszalonego nie przyjęła, (zadne inne pismo, nawet w ogłoszeniach płatnych, czego podobnego by nie zamieszcilo) wówczas urojone i młodsze pretensje same przez się poddane by zostały rozważdnie i samokrytycznemu autora listu.

Z przykrością stwierdzić należy, że pismo polskie dla pospolitej konkurencji i chęci pogrążenia swego przeciwnika zniżyło się do tak niewłaściwych sposobów współzawodnictwa, aby współpracownikowi, który z własnej woli i winy, bez zastanowienia się nad tem, opuścił pismo codzienne (w którym pracował dwoma powrotami przez przeciąg dwóch lat z górą) — nie tylko zezwoliło na zamieszczenie podobnego paszkwilu, ale insynuowało go i podniecało do tego rodzaju wystąpienia wroga a pochopne czynniki, czego dowodem ostatnie wystąpienie p. Szwarcenberg-Czernego pod pseudonimem Łętkowskiego w niedzielnym feljtonie „Gazety Częstochowskiej”.

Podobnego faktu w stosunkach dziennikarskich, nawet prasy prowincjonalnej, nie znajdziemy nigdzie, zatem należy uważać go za niedopuszczalny i wysoce karygodny.

P. Sיעiński był również obecnym na rozprawach sądowych i słyszał przeszło godzinną mowę obrony oskarżonego, który, korzystając z przysługującego mu prawa „ostatniego słowa”, nie tyle wysiłk się na uniewinnienie oskarżonego, ile uciekał się do czysto osobistych wycieczek, celem zohydzenia i ośmieszenia skarżącego.

Czy to był jedyny sposób do zmniejszenia winy pod sąd, czy też porachunki plienne z wydawcą polskiego pisma, o tem pomówimy innym razem.

P. Józef Sיעiński, znając dokładnie po-

wyższą sprawę, oraz tendencyjnie zwolnowanie przez stronę przeciwną do sali sądowej osób nie polskiego pochodzenia, nie ma prawa ujednolicić winy obu pism i mieszanych.

Pan Sיעiński i wszyscy czytelnicy „Głosa” wiedzą, że ani ja osobiście, ani też „Goniec Częstochowski” nigdy pierwszy nie występował przeciw „Gazecie”, a w wielu wypadkach nawet unikał odpowiedzi, przechodząc nad wycieczkami tego pisma do spraw własnych, mając na uwadze, że przynajmniej jest dla czytelników porachunków budzących niesmak i zgorznienie czytelników.

Ze p. Sיעiński wie o tem dobrze, iż pisma nie prowadzi dla osobistych porachunków i celów, tego sam na sobie najlepiej doświadcza. Wszak nie powinien o tem zapominać, że chociaż między nami rachunki są jeszcze otwarte, to jednak ich nigdy za pośrednictwem „Gonia” nie chciałem zamykać, li tylko dla wyżej wymienionych powodów.

F. D. Wilkoszewski.

KRONIKA

Zbliża się rocznica 100-lecia zgonu bohatera szewca-pulkownika, Jana Kilńskiego, który w pamiętną noc 17 kwietnia 1794 roku stanął na czele warszawskiego ludu, aby wypędzić najezdców z kraju i stolicy.

Cechy szewskie prawie że w wszystkich miastach polskich postanowiły się zająć zorganizowaniem obchodu rocznicy, gdyż powstać Kilńskiego dla naszego mieszczaństwa stanowi chlubny wzór miłości i poświęcenia dla ojczyzny. W jednej tylko Częstochowie nic o tem nie słychać. Czyżby mieszczaństwo częstochowskie, a przedewszystkiem miejscowy cech szewski zapomniał o nadchodzącej rocznicy?

Mamy nadzieję, że głos nasz nie przebrzmi bez echa i w dniu rocznicy zgonu miasto nasze uczci pamięć szewca-bohatera.

Nabożeństwo Różańcowe. Porządek od wtorku przyszłego tygodnia przez cały miesiąc październik odprawiane będą w kościołach nabożeństwa Różańcowe.

Wystawa artystyczna. Dziś więc, o godz. 1 i pół po południu, w sali biblioteki publicznej im. Wł. Biegańskiego przy ul. Teatralnej nr. 24 otwartą zostanie wystawa rzeźbiarsko-malarska artystów częstochowian.

Zaproszenie. Zarząd Biblioteki Publicznej im. Biegańskiego, uprasza niniejszem wszystkich członków T-wa Biblioteki, interesujących się sztuką o przybycie na otwarcie wystawy. Oddzielne zaproszenia rozsyłane nie będą. Otwarcie wystawy o 1 i pół po pol. Wejście bezpłatne.

Zabawa na bezdomne dzieci. Dziś, w niedzielę, w parku 3-Maja popołudniem staraniem Zarządu T-wa opieki nad bezdomnymi dziećmi odbędzie się zabawa, połączona z loterią funtową. Podczas zabawy przystąpią do gry orkiestra. Program nader urozmaicony przewiduje wiele niespodzianek.

Nie wątpimy, że publiczność miejscowa podaży tłumnie do parku, przyczyniając się w ten sposób do powiększenia funduszu na zbóżny cel ratownictwa bezdomnych dzieci.

Koncert J. Słowackiego. We wtorek, dn. 8 października, w teatrze „Paryskim” odbędzie się koncert słynnego pianisty, Jozeta Słowackiego. Na program wieczoru złożą się najcenniejsze utwory: Beethowena, Liszta, Chopina i innych.

Bilety wcześniej nabywać można w cukierni Jackowskiego.

Występ K. Janusza Stępowskiego. Jak było do przewidzenia, występy znakomitego artysty i ulubienica publiczności nietylko warszawskiej, wzbudziły u nas niezwykle zainteresowanie, czego najlepszym dowodem wielki popyt na bilety. Osoba wrodzonego artysty — repertuar bardzo urozmaicony i ciekawy oraz zespół złożony z wybitnych sił dramatycznych — wszystko to jest zachętą nielada dla naszej publiczności, spragnionej rozrywką w lepszym stylu.

A zatem we wtorek na pierwszy ozień i dzień świąt „Walc”, Rutkaya. Jako partnerka wystąpi w głównej roli kobiecej, utalentowana artystka teatru Polskiego ppan. Aldona Jasńska której prasa warszawska wróży dużą przyszłość artystyczną.

Brak nauzcycieli. Ministerjum W. R. i O. P. komunikuje, że w gimnazjach państwowych na prowincji (okupacja austriacka) wakuje jeszcze kilka stanowisk nauuczycielskich.

Kandydaci na te posady powinni się zgłaszać do sekcji II-ej ministerjum (Al. Ujazdowska nr. 37).

Ze szkoły stolarskiej. Lokal nowopowstałej szkoły stolarskiej mieścić się będzie przy ul. Paany Marii nr. 71. Dalesze zapisy przyjmuje kierownik techniczny p. Jarosł. codziennie między 3-5 p. w kancelarii szkoły.

Z działalności Rady Op. m. Cz. Rada Opiekuncka m. Częstochowy w czasie od 1 do 20 b. m. wydała obiadów ogółem 6040, w tej liczbie 1584 bezpłatnych. Zapobieg w tym czasie wydano 207 rodzinom na ogólną sumę 2660 mk.

Osobiste. Prokurentami do samodzielnego zastępowania firmy browaru K. Sawede zostali pp.: Wacław Markiewicz i Tadeusz Czerniewski.

Z ambulatorjum miejskiego. Od chwili otwarcia ambulatorjum miejskiego t. j. od dn. 15 września do dnia wczorajszego w przychodni udzielono 22 wizyty lekarskiej 68 osobom, w tej liczbie 22 dziećmi.

Pokłady rudy. Częstochowski Tow. Górniczy odkrył rudę żelazną na gruntach wsi Pacanów, Aleksandrów i Zajęcki oraz w Dankowicach i na pastwisku wiejskiem wsi Pacanów.

Osukańcze reklamy. W miejscowych sklepach spożywczych, sprzedających papierosy, wystawiane są często w oknach paczki papierosów monopolowych. Nabywcom jednak sklepikarz oświadcza, że paczki te są próżne i papierosów chwilowo brak. Niemal identyczną odpowiedź otrzymuje się we wszystkich sklepach. Ale dla zadowolonych klientów papierosy wymywane są z kieszeni, bądź też z pod kontuaru i sprzedawane po cenie 1 mk. 20 fen. lub drożej za paczkę z ceną nominalną 60 fen. Tego rodzaju wyzysk winien być jak najsurowiej ścigany przez policję. Osukańcze reklamy, wprowadzające w błąd kupujących należało by usunąć z poza wirny wystawowych.

Podziękowanie. Zarząd Schroniska św. Antoniego gda Paralityków składa serdeczne „Bóg zapłać” Paniem, które zbierały ofiary na listy po fabrykach i przy stoliku przed kościołami, wychowaakom kursów freblowskich pp.: Ligęzowy, Michałkiej i Zeliśławskiej za sprzedaż znaczka po ulicach, Panom dyżurnym w Biurze na czele z p. Kulejem, p. J. Kozankiewiczowi za udzielenie lokalu na biuro „Znaczką”, oraz tym wszystkim, którzy w jakikolwiek sposób przystąpili się z przysporzeniem funduszu na utrzymanie tej filantropijnej instytucji.

Ze Stow. „Jedność”. Stow. „Jedność”, dzięki dobrej gospodarce Zarządu rozwija się pomyślnie. Obecnie w Częstochowie liczy około 1500 członków.

Do robót polnych. Od paru dni z Częstochowy wyjeżdżają robotnicy — polni obojga płci na roboty jesienne do Niemiec.

Nowy „ersatz” żelówkowy. Pokazały się w handlu żelówki skórzane, zrobione z cienkich kawałków skóry i pod silnym ciśnieniem prasowane. Pomimo stosunkowo niedrożej ceny, bo 20 mk. za parę miękkich żelówek wraz z przybicim nowy „ersatz” żelówkowy nie cieszy się zbyt wielkim popytem, a to z powodu szybkiego darcia się.

O dostawę zasekwestrowanych płodów. Naczelnik powiatu nadesłał do zarządów gmin zawiadomienie, iż z powodu zbyt powolnego dostawiania zasekwestrowanych płodów rolniczych, a z tem połączoną troski o wyżywienie ludności miejskiej, spóźniającym się grozi egzekwowanie przymusowe przy pomocy siły wojskowej. Dlatego też pożądanem jest, aby władze gminne zajęły się przedstawieniem tego rolnikom.

Z „Paryskiego”. W teatrze „Paryskim” demontrowany jest obecnie dramat w 6 częściach p. t. „Skazaniec Isosa”. Nad program „Ptaki wylawicze”.

„Odeon”. Teatr „Odeon” wystawia do wtorku komedjo-farsę p. t. Agnieszka Paskówna i jej 3-ech „frajerów”.

„Ludowego”. Dziś, w niedzielę, amatorzy teatru „Ludowego” odegrają komedjo p. t. „Ci tka Karola”. Bilety od 60 fen. do 2 mk.

„Panorama”. Występy artystów teatrów warszawskich „Variete” cieszą się dość dużem powodzeniem. Wkrótce mają być wprowadzone i walki atletów.

Jak odróżnić dobrą herbatę od fałszykatów. Chcąc wypróbować dobroć herbaty, której funt dzisiaj płacimy mk. 80, należy nalać szczyptę zimną wodą i potrząsnąć. Czysta herbata zabarwi lekko wodę, fałszywana nada odrazu ciemny kolor. Prawdziwa herbata po zaparzeniu i wystudzeniu będzie mętna i biaława, fałszywana nabiera jeszcze ciemniejszego koloru, ale pozostanie przezrocystą. Naciąga herbata

Teatr „PARYSKI” Tylko 5 występów

K. Junoszy Sępowskiego

Znakomitego artysty teatru „Rozmaitości” w Warszawie w otoczeniu własnego doborowego zespołu.

We wtorek dnia 1 Października 1918 r.

„WALC”

Komedja w 3-ach aktach H. Ruskaja

W czwartek 3 Października r. b.

„Wet za wet”

Komedja w 3-ach aktach Nicodemiego

W środę dnia 2 Października 1918 r.

„EKRAK”

Komedja w 4-ach aktach A. Sutry

W piątek 4 Października

„Anioł opiekuńczy”

Komedja w 3-ach aktach A. Piccarda

W sobotę 5 Października

„NIEWIERNIA”

Komedja w 3-ach aktach Bracco

Bilety wcześniej do nabycia w cukierni W-go Jackowskiego. Początek o g. 8 m. 15 punkt.

Polska Agencja Teatralno-Koncertowa
Warszawa-Nowogrodzka 9.

We wtorek dnia 8-go października r. b.

KONCERT

Józefa Sliwińskiego

w Sali Teatru „Paryskiego”

Początek o g. 8-ej m. 15 wiecz.

Fortepian Bechsteina nadesłany przez firmę Riegert & Ginter Warszawa Jasna № 6.

Sprzedż biletów w cukierni W-go Jackowskiego. 0325-

Obwieszczenie.

Pisarz Wydziału hipotecznego powiatu Częstochowskiego ogłasza, że po śmierci niżej wymienionych osób otwarto postępowanie spadkowe, a mianowicie:

1. **Francoisza Siolńskiego**, współwłaściciela działka ziemi, przestrzenią 3 dziesięcin 1956 sążni kwadr., opisanego w dziale I pod litr. (B) B i właściciela (działka ziemi, przestrzenią 1 dziesięcin 1290 sążni kwadr. pod lit. C pochodzących z majątku „Selectwo Truskolasy” oznaczonych Nr. hipot. 3.

2. **Anny Prandzik**, z domu Letmańskiej współwłaścicielki nieruchomości w mieście Częstochowie, oznacz. Nr. hipot. 497.

3. **Berka woi Gimpel-Berka Szozka**, właściciela nieruchomości w m. Częstochowie, oznacz. Nr. hipot. 1125.

4. **Antoniego Janowskiego**, właściciela nieruchomości w m. Częstochowie, oznacz. Nr. hipot. 107 i wierzyciela sumy rub. 12000 z % i kaucją rubli 1200, zabezpiecz. na nieruchomości w m. Częstochowie, oznacz. Nr. hipot. 2031.

5. **Konstantego i Heleny z domu Zaręmbkiej małżonkach Rejman**, wierzycieli sum: 1) rubli 3000 z % i kaucją 1) 2) rubli 7000 z % i kaucją, zabezpieczonych na nieruchomości w m. Częstochowie, oznacz. Nr. hipot. 434, -4) rubli 5000 z % i kaucją, zabezpiecz. na nieruchomości w m. Częstochowie, oznacz. Nr. hipot. 781, 4) rubli 3000 z % i kaucją 5) rubli 2400 z % i kaucją, zabezpieczonych na nieruchomości w m. Częstochowie, oznacz. Nr. hipot. 814, 4) -6) rub. 2000 z % i kaucją zabezpiecz. na nieruchomości w m. Częstochowie, oznacz. Nr. hipot. 1826 i 7) rubli 5000 z % i kaucją, zabezpiecz. na nieruchomości w m. Częstochowie Nr. hip. 1854 oznacz.

6. **Horaza-Szmerli Kantora**, współwłaściciela nieruchomości w osadzie Janów, oznacz. Nr. hip. 9.

7. **Gustawa Hollera**, (Gollera), właściciela nieruchomości w m. Częstochowie, oznacz. Nr. hipot. 342.

8. **Romana Bajerlajna**, współwłaściciela nieruchomości w m. Częstochowie, oznaczony Nr. Nr. 388 i 1205.

9. **Jana Wiercińskiego**, wierzyciela sumy rub. 2500 z % i kaucją rub. 250, zabezpiecz. na nieruchomości w m. Częstochowie, oznacz. Nr. hipot. 1031

10. **Katarzyny Grzejsa**, z domu Rydewskiej, współwłaścicielki nieruchomości w m. Częstochowie, oznacz. Nr. hipot. 390.

11. **Marianny Kasprzyckiej**, z domu Muskela, współwłaścicielki nieruchomości w m. Częstochowie, oznacz. Nr. hipot. 1555.

12. **Juljanę Jasniakiej**, z domu Wronkowskiej, właścicielki niepod. połowy nieruchomości w m. Częstochowie, oznacz. Nr. hipot. 1670.

Termin regulacji spadków tych wyznacza się na d. 24 kwietnia 1919 r. Osoby zainteresowane, stosownie do art. 128 ust. hip. winny w powyższym terminie zgłosić się osobiście lub przez pełnomocników, uprzednio umocowanych do Wydziału hipotecznego w Częstochowie, z odpowiednimi dowodami i podać swoje prawa pod skutkami prekluzji postanowionymi przez art. 131 Ust. Hip.

Częstochowa, dnia 24 września 1918 roku.
PISARZ HIPOTECZNY
K. Pertkiewicz.

Obwieszczenie.

Wydział hipoteczny powiatu Częstochowskiego obwieszcza, że po śmierci **Jakuba Böhma** (Bema), współwłaściciela nieruchomości w m. Częstochowie położonych, oznaczonych Nr. hipot. 201 i 687 otwarto postępowanie spadkowe. Termin regulacji spadku tego wyznacza się na dzień 28 kwietnia 1919 roku.

Osoby zainteresowane, stosownie do art. 128 Ust. hipot. winny w powyższym terminie zgłosić się osobiście, lub przez pełnomocników uprzednio umocowanych do Wydziału hipotecznego w Częstochowie z odpowiednimi dowodami i podać swoje prawa pod skutkami prekluzji, postanowionymi przez art. 131 Ust. hipot.

Częstochowa, dnia 25 Września 1918 r.
PISARZ HIPOTECZNY
K. Pertkiewicz.

DOKTOR

Stefan Purski

przyjmuje codziennie od 9-11 i od 4-6 pp. Pannie od 12-2

choroby skórne i weneryczne

Częstochowa ul. Piłkna 5.

1-sze piętro. 754-

Zarząd i Koła Polskiej Mszolery Szkolnej.

Niniejszym zawiadamia Członków Koła, że zwyczajne Zebranie Ogólne odbędzie się w niedzielę, dnia 29 Września 1918 r., o godzinie 4-ej po południu, w lokalu Towarzystwa Kredytowego miasta Częstochowy (ul. Panny Marji nr. 56) według następującego porządku dziennego:

1. Zagajanie i Zebrania i wybór przewodniczącego;
2. Sprawozdanie Zarządu i Komisji Rewizyjnej;
3. Wybór członków Zarządu i Komisji Rewizyjnej;
4. Wolne wnioski członków Koła i Zarządu.

Prosząc Pp. Członków o liczne zgromadzenie się Zarząd uprzedza, że oddzielne zaproszenia rozsyłane nie będą. 0326-

KUPONY.

Od dnia 30-go IX do 5-go X r. b. obowiązują następujące kupony:

- Karty żywnościowej ser. „F”
- 14 na 2 pudełka zapalek za mk. 6. 25 fen.
- 16 „ 1/2 funt kawy słodowej za mk. 1 20 fen.
- karty rodzinnej ser. „D”
- VIII „ 1/2 funta cykorji za 660 f.
- IX „ 400 gr. proszku mydła 1-05 fen.
- VII „ 3 pudy drzewa piekowego.
- lub 3 p. drzew. sosn. ciętego po MK. 2 10 za pud.

Bez Kartek.

Farbka do bielizny „PARATIN” w papierowych torebkach po cenie 30 fen. za torebkę w pudełkach blaszanych po 40 fen. za pudełko.

K o r a.

Cena kory sosnowej zostaje ustanowiona na 30 fen. za pud. Sprzedż w biurze centralnem i w Peltzerów.

Stanisław Gawroński

p. ADWOKAT. PRZYSIĘGL.

zamieszkałszy na stałe w Częstochowie
przyjmuje
od godziny 2—4 po południu od
6—7 wieczorem ul. P. Marji 52

Egipski

oryginalny szal, tkany
swoim srebrnem do
sprzedania Owocarnia Ku
onarskiego ul. Panny
Marji 25 2118-

Dom

drewniany z piasku do ro-
bienia sprzedam Kra-
kowska 26 Wiad. u wła-
ściciela 2128-

Koza

szwajcarska i kózka do
sprzedania. Wiadomość ul.
Stradomska 6. 2116-

Boa

oszarne strażę srebrową
w środkowcu. Uczeń
znalazła rasę swroćki jo-
do Administracji Gołca
za wynagrodzeniem.

Dom

do sprzedania Wiad. ul.
P. Marji 32 Kieszorzyński
2115-

Spaliny

się książecz. Częst. Tow.
Poł. Ocz. członkowska
Nr. 9636 i oszczęd. Nr.
15151. 2114-

Wypredają

meble, sprzęty gospodar-
skie z powodu wyjazd-
u Sakolna, dom Kle-
pańskiego Nr. 3 parter-
stróż wazże. 2110-

Poszukuje

2 pokoje z kuchnią z
elektrycznością w Śród-
mieściu Oferty w Gołcu
sub. Mięskanie 2111-

Do sprzedania

powozi uprząż używane
Wiad. ul. Kościarski 13
W. Miller 2106-

Wolant

w dobrym stanie sprze-
dam w cenie 1000 mar.
Wiad. w adm. Gołca
2108-

Dom

z ogrodem do sprze-
dania ul. Krótka 37 Wiad.
u właściciela 2039-

Powóz

dorożka do sprzedania
o cenie przystępna Wiad. u
stróża Hotel Polonia
2100-

Mięso

świeże kołkie Mała 2
2012-

Pokój

bez umebliowania, z o-
świetleniem elektrycznem
do wynajęcia ul. Panny
Marji Nr. 43 m. 4. 2101-

Gospodyni

z dobrem gotowaniem pe-
trzebna na wioś Wiad.
ul. Dojazd 19 u stróża
2104-

Potrzebny

chłopiec do sklepu ul. P.
Marji 33 2103-

Poszukuje

dzielnicy ogrodu z dom-
kiem Oferty w Gołcu
pod lit. W. C. G.

Pracownia

sutlenia, kosiumów
i okryć dla pen-
sjonerek mundurki
czapki i fartuszki
gotowe i na zamó-
wienie, przyjmując
przeróbki przysyła-
nie i pranie w spa-
sób obywatelny Sako-
la-kroju i szyćca
Mistrzyni oschu kra-
wieckiego
Lucji Jurasek
dla przyjeżdżących
uczeń psjonat
Częstochowa ulica
P. Marji nr. 55 m. 7

Osoba

mloda poszukuje miej-
sca gospodni lub do dzie-
ci może być na wyjazd
Wiadomość Zakład foto-
graficzny ul. P. Marji
40 2096-

Sprzedam

tokarski do drzewa i
warsztat stolarski War-
szawska 98 m. 3 2092-